THÉOLOGIE

—

15 PIÈCES

ÉOLOGIE

–

PIÈCES

5.

5

Nicholai horti remensis de gloriosa virginis marie assumptione liber

q

Querenti michi quid ~~in adolescenti michi quid~~ in adolescentia potissimum scriberem: quum voluptatis plurimum capiebam ex agitatione studiorum: id quod michi quidem non mediocrem iucunditatem attulit: Ut de Virgine clarissima omnium maria sermonem facerem: venit in mentem. Nam egomet sic iudicabam: Ut magnam essent felicitatem consecuti: atqz in numero bonorum hominū maxime haberentur: qui eum vite cursum tenerent: Ut ad mariam et honoribus: et summarum virtutum gloria florentem: non modo animum et cogitationem converterent: sed etiam in id stndiū: quod in laudibus eius suauissimis ac longe mitificissimis versaretur: incumberent. Neqz vero unqȝ putaui: quempiam morte mala periturum: qui dum inter mortales vitam duceret: non ad efferendam adolescentulam eam: que virginitatis splendore priuata esset: atqz illecebris voluptatum irretita: sed ad extollendam laudibus in

celum mariaz: tum clarissimam omnium fe
minam: tum amplissimam astree ciuitatis
reginam: studium suum contulit. Sed quid
homini preclarius atqz suauius esse potest:
q̄ deū nostrū laudare: ꝛ hoīz creatorē optimū
ꝛ hoīm redēptorē clarissimū: ꝛ hoīz saluatorē
summa sapientia preditum: Aut mariā ora-
tione decorare: quam constat esse: tum ab om
nibus vicijs remotissimam: tum omni vir-
tutis genere ornatissimam: tum incredibili
glorie magnitudine locupletatam: Quam-
obrem quum mariam in celum verbis efferre
cogitarem: hoc facere institui: vt clarissimā
eius ipsius assumptionem hoc libello custo-
direm. Quid enim gloriosius: q̄ hominem
eum: qͥ honore et reipublice munere fungitur
ad scribendum ita animū suum appellere: vt
primum ad laudes alicuius celicole plurimis
cogitationibus vtatur: tum eas copiosa ora
tione exprimat: atqz hominum generi accu-
ratius diligentiusqz indicet: Sed quāq̄ ma-
rie laudes non remensem virum preconez de-
siderāt: sed potius achademicum platonem:
aut beatum illum hieronymū: aut atheniēsē
illum demosthenē: aut ciceronē copiosissimū
oratorē: aut diuine eloquentie theophrastuz:

tamē hoc michi q̈dez persuasi: Ut quoniaz et xp̄m regem maximū: et matrē eius eximiaz amore intimo cōplector: et michi: quū Utrius qz beneficia erga me sint amplissīa: Uerendū maxīe putaui: nisi me ad mariā laudandam traducerē: ne ip̄e in scelus quoddā nefarium inciderē: Ut ab hoc meo instituto tā optimo desistere nō debeā. Atqz illud in primis michi letandū iure esse video: q̄ꝑ id vite curriculum tenendū michi censui: Ut mariā virginē illā quā vel humani generis defensatricem: vel maximi celestisqz īperii principē: vel optimi atqz magnificētissimi īpatoris matrē nūcu: pam⁹: oratione mea prius efferre: q̄ꝑ ipse vita decederē. Sed iam ad īstituta pergam⁹ Quū igitur gl'iosā marie virginis profectōez me: morare desiderarē: id qz quo facili⁹ assequerer librū quēdā legerē: scriptū ad celicolaꝝ laudē ex eo facile ꝑspexi: quid beat⁹ cosmas: cui co: onomē erat vestitori: hō et sīgulari prudētia decorat⁹: ⁊ sūma cū xp̄o charitate cōiūct⁹: de assūptōe matris xp̄i referret: quū dicēt sese a successorib⁹ eoꝝ hoīz: q̄ tū ītfuerāt: didicisse q̈admodū xp̄s āglōꝝ pnceps āplissim⁹ ⁊ claris sim⁹: quū statuisset ad celestē regiā, puehē ma trem suā parentē vite: āgelū ad eam misisset

qui oblationem mortis denunciaret: ne si pre-
ter spem obuenitet: turbatiõis quicq̈ ei affer-
ret. Itaq3 angelus oratione ad eam euismo-
di vsus est: vt vehementius ipsam cohorta-
retur: ne mundum ipsa quidem desertura: ex
corporis separatione terrore vllo afficeretur:
quoniam celeste esset palatium adeptura: vo-
careturq3 ad vitam perpetuam: ad sempiter-
num gaudium: ad pacis requiem: ad familia-
ritatem securam: ad cibum perpetuum: ad lu-
cem inaccessibilem: ad diem non aduespera-
scentem: ad gloriam ineffabilem: ad autorem
omnium rerum filium suum: quem ille qui-
dem nõ modo vitam eternam esse diceret: sed
et charitatem non comparabilem: et habitati
onem non enarrabilem: et eam que obtenebra-
ri non potest: claritatem: et que estimari non
potest: bonitatem. Angelus vero marie fere-
bat: nobilissime atq3 clarissime omniũ femi-
ne: neq3 quenq̈ ipsam de manu filii raptu-
tum: quum omnes fines terre in illius es-
sent potestate: neq3 mortem ex ipsa: q̈ vitam
genuisset: gloriaturam: neq3 fuscatam caligi
ne: quoniam peperisset lumen: tri. Deinde
post obitum esse accepturam: tum materni
pignora vteri: tum educationis mercedẽ: tu3

sibi lactisqz vicissitudinez dicebat. Postremo autem ille ferebat: ad se ipsam christum apostolos: quorum manibz sepeliretur: adductutum: q decerett: Ut ii quibus ille sanctū tradidisset spiritum: et corpus matris sepelirēt: et in admirabili funere negotiū eius gererent Angelus autem spiritus tum nobilissimus: tum etiam longe optimus: tum sempiterne beatitudinis particeps: tum singulari sapientia preditus: simul ac virginem illam prestātissimam conuenisset: atqz illi et funebria vestimenta: et ramū palme quo certior esse posset: se quidem victoriā esse aduersus mortez habituram: tradidisset: maximo celo reuersus est. Quapropter honestissima omnium patres summi principis maria: atqz omni virtutis genere decorata: cognatis et amicis suis cōuocatis: ego vobis inquit nuncio: meipsam esse ex hac vita hodie migraturam. Itaqz nobis vigilandum est: siquidem ad cuiusqz morientis lectū: et optimi et pessimi spiritus accedūt. Hec quum maria dixisset: omnes qui aderāt: flere ceperunt: atqz ita locuti fuerūt: Ut illā timere facies spirituum dicerent: que autoris omnium rerū mater fieri meruisset: que depopulatorē inferni genuisset: que super cherubī

et seraphin paratuz solum habere promerita
esset. Querebant igitur ipsi: aut quid facerēt
aut quemadmodū fugerent. Aderat multitu
do mulierum: que collachrimabātur: que etiā
ne ipsas maria orphanas relinqueret: rogabāt
Tū illas ɔsolās maria: si vos inqͭ corrupti
biliū natoꝝ matres ab eis parꝝ disiūgi nō pati
mini: cur ego ⁊ mr̄ ⁊ vgo expetē non debeo vt
ad meū illū ꝓficiscar filiū dei p̄ris vnigenitū
Si quelibet vestrum in aliquo exorbabitur fi
lio: ea delinietur alio vel superstite vel nasci
turo. Cur ergo ipsa que vnicū possideo: cui⁹
presentia priuata sum: atq3 incorrupta ma:
neo: ad eum non properem sollicita: qui om:
nium est vita? Hec quum maria dixisset: et
quū prestantissimus virginis custos aduenis
set: cui sine dubio sūma virginitatis laus cō:
ceditur: et quemadmodum res sese haberet: ꝑ
contatus fuisset: responsumq3 ab illa facile
omnium virginum principe: de celesti eius
migratione abstulisset: in solum procidit: la:
chrimansq3: et clamans: quid sumus inquit
nos domine: vt tantas afflictiones nobis af:
feras? Cur potius hanc animam ex corpore
non seduxisti: vt magis a matre domini mei
reuiserer: ꝙ eius ipsius funeri interessem?

Postea vero q̄ illum lachrimis sparsum: in thalamū maria induxisset: palmāqz illi ac vestimenta ostendisset: in lectum ad sepulturam sibi datum: se cōtulit. Ecce longe acertimus tonitrui sonus auditur: et quasi candida nubes turbo gignitur: et apostoli doctissimi viri āte ianuam virginis instar imbriū callocantur. Quum autem plurimū eo admirarentur: iohannes ad illos progressus ea: q̄ sanctissime virgini per angelū denunciata essent: illis retexit: qui quum etiam omnes collachrimarentur: consolatus est. Post autem lachrimis abstersis: in edes ingressi: clarissimamqz omnium virginem vehementius salutantes: adorauerunt. Tum illa: auete filii inquit vnici nati mei. Apostoli autē postea sic locuti fuere: vt et illam ipsam longe sā ctissimā virginem vocarent: et quasi dominum ac magistrū suum aspicerent: se quidem esse. consolationem consecutos: et quoniam oratricem apud deum habere crederent: soluz hoc refrigeriū sibi relictū esse dicerēt. Tum paulus: postq̄ maria nominatū eū salutasset: aue īquit īperatrix mei solaminis. Nā et si corp⁹ xp̄i nō viderī: tamē quū te ipsē videam:. tanq̄ illū cernerē: cōsolatione nō vacez.

Ego vero te deum genuisse: vsqꝫ ad hūc diē
gentibus predicaui: sed te translatā esse ad ip
sum illum tuum filium: docebo in posteruz.
Aderant autem illo tempore: centū et viginti
virgines in marie obsequio occupate. Postq̄
autē maria femina oīm prestantissima: incre
dibili corporis pulchritudine predita: et prudē
tia ingenioqꝫ acutissima: et virginitatis splē
dore illustrissīa: et sapientia atqꝫ eloquentia
eruditissima: atqꝫ (vt ego soleo dicere) sapi-
entium humilima: humilium sapientissima:
de lucernis vsqꝫ ad obitum suum non extin-
guendis cohortatione vsa esset: queqꝫ āgelus
spiritus summa scientia: atqꝫ ingenio q̄ ma-
ximo decoratus: celestisqꝫ imperatoris cupi
dissim⁹ attulisset: ea paulo sapientissimo at-
qꝫ eloquentissimo viro ostendisset: se quidem
obtexit funeribus vestimentis: et quum
omnes valere iussisset. ad exitū in lecto suuz
collocauit corpusculum. Petrus quidē ad ca-
put positus erat: iohannes vero ad pedes lo-
catus: ceteri autē apostoli lectū circundabant
et omnes sanctissimā dei matrē collaudabāt
Quorū petrus quidē laudes clarissime vir-
ginis primus incohauit: ac tanta illius com-
mendatione vsus fuit: vt eam ipsā posteaq̄

affici gaudio admonuisset: tum celestiũ tha-
lamorum sponsam: tum etiam trifidũ ardui
luminis candelabrũ: per quod eterna esset cla
ritas nudata: nominaret. O miri apostoli q̃s
vobis tum sensus erat? Quanta lachrymaꝝ
copia spargebatis oculos genasq; vestras?
Quum dominã vestrã aspiceretis feminam
omniũ humilimã: ĩ lectulo mortis collocatã?
Quumq; etiã videretis: quã amore summo
complectimini: et honore afficitis incredibili:
paululo tempore lapso: et ex vita migratu-
ram: et ex aspectu vestro celerius ituram.
Quid potuit accidere vobis acerbius: q̃ vt
marie domini vestri parentis dilectissimam:
atq; iucundissimã perderetis in hac vita omĩ-
no presentiã? O miserum parentis ade flagi-
tium: si nũq̃ fuisses: neq; dolorẽ: neq; tã ma-
ximos cruciat⁹ hominibꝫ attulisses. Postea
vero tam vehemens tonitruũ factum est: vt
motu ipso tota marie domus concuteretur: ꝛ
spiritus fragrãs tanta illã repleuit suauita
te: vt omnes qui aderant: preter apostolos: ꝛ
tris uirgines que lucernas ibi gestarent: ingẽ-
tem inire somnũ impulerit. Christus autem
sapientissimus rerũ omniũ creator: et generis
humani optimus redemptor: cũ multitudine

angeloꝝ ab ethereo cacumine lapsus: innocē
tissimā sumpsit parentis sue aīam: que ma-
gna adeo claritate resplēduit: Ut ab ipsis apo
stolis nō potuerit videri. Christꝰ aūt iussit
petrū: ceteros qꝫ apostolos hoīes longe pru-
dentissimos: Ut et illud ipsū castissimū: atqꝫ
innocentissimū matris eius corpusculum ho
norificentissime sepelirent: tres qꝫ dies sūmo
studio: cura: labore: diligentia custodirēt. Est
aūt pollicitus: Ut intra tris dies ad eos reuer
teretur: et corpus matris ad perpetuā gliam
transferret: atqꝫ etiā decoraret claritate simi
li suo splendori. Atqꝫ vbi euolasset ex corpe
aīa marie: corpus quidē (id quod mirabile di
ctū est) hec verba: que partim ad aīaꝫ: partim
ad seipsum referuntur: protulisse dicit̄. Gra-
tias inquit ago tibi dn̄e. ꝙ tua digna sū glia.
Memento mei: qm̄ et tuū figmentū sū: ꝛ tuū
custodiui depositū. Sed postꝗ ii qui sopore ca
pti erant: expgefacti fuerūt: corpusqꝫ sanctis-
sime atqꝫ grauissime virginis exanimum cō
spexerunt: tametsi maximo hoīm gaudio di-
gnus erat tante obitus femine: qua propter i
gētem meritoꝝ multitudinē ppetuū esset bo-
num assecuta: tn̄ propter amorē egregium et
singularem erga virginem illam ceperunt:

Verba Virginis

et plurimũ tristari: ⁊ maximos gemitus dare et plurima collachrimatiõe oculos genas qꝫ suas tingere. Quũ igitur apostoli venerabile corpus dñe ad monumentũ exportarẽt: petrus vero eximie hilaritatis canticũ inchoasset: chori aũt angelorũ pstantissimã oĩm feminã collaudarent: tunc fuit hierosolima tantam ob gloriã grauiter cõmota. Itaqꝫ sũmi sacerdotes in apostolos multitudinẽ: tum fustibꝫ munitã tum gladiis accinctã immiserũt. Sꝫ quũ ex missis hoĩbus vnus: indigno furore preculsus: impetũ faceret: corpus qꝫ sacratissimũ atqꝫ innocentissimũ ex lectulo deiicere conaretur: manibus vtrisqꝫ a cubitis ita priuatus est: vt ille dũ e lecto penderent: sũmo atqꝫ horribili dolore afficeretur. Igitur veniã iplorauit: et pollicitus est: vt de facinore satis ipse faceret. Cui petrus qdẽ dixit: nondũ ipm veniã cõsequi posse: nisi ⁊ corpus ppetue virginis oscularetur: ⁊ xp̄m ex ea genitũ: dei filiũ esse cõfiteretur. Hec quũ ille fecisset: manus eius cubitis: vnde auulse fuerãt: addite sunt. Postea vero petrus illi vnum palme dactylum tradidit: eumqꝫ hortatus est vt in ciuitatem reuerteretur: ⁊ super ĩfirmos poneret fructũ vt qui crederent: sanitatem ipsam reciperent

Ac posteaq̄ apostoli viri optimi venissent i
predium gethsemanicū: in monumentū quod
similitudinem haberet cū mirifico illo christi
sepulcro: corpus clarissime virginis marie ap
prehensa sindone: quoniā illud dei vas dignis
simuz attingere non audebant: deposuerunt.
Sed duz illi corpus nobilissime dn̄e sue chri
sto principi angelorū mirifico morem gerēte
custodirent: tercio die post humationē admo
dum splendida nubes monumentū virginis
circūsepsit: angeli vocibus suauissimis vte
bantur: maximus et ineffabilis odor pceptus
est: summo etiā stupore affecti sunt omēs: dū
iesum christū rectorem oīm illic conspicerent:
corpusq̄z prestantissime matris sue extollētē
ad perpetuā beatorum ciuitatē. Quamobrem
quum apostoli sepulchrum osculati fuissent:
beatissimi iohannis euangeliste domū: illum
ipsum tante virginis custodē collaudantes:
reuersi sunt. O felicem iucundūq̄z diē. Quid
maria potuerit sibi comparare dulcius: q̄ vt
consequeretur: et facultatē deserendi hanc ip
sam lachrimarum vallē: et cū filio suo tam
mirifice petēdi incredibilis patriā suauitatis.
Quisnā gaudiū existimare poterit: quo chri
stus ille quidez pater optimus afficeretur: dū

in celū honorificentissime parentē suam assu
meret: virginē primariā et singularē: Quis
tanta rei cogitacione magnopere non gaude:
ret: Nichil enī marie virginis assūptione cer:
nitur: quod quidē aut dolorē: aut gemitū: aut
luctū incitet. Sed quicquid in illa ipsa offen:
ditur: affert profecto homini cogitāti: et leti:
ciam maximā: et nō mediocrē voluptatem.
Quapropter quum et assidue cogitē: et tā cla
rissimā domine mee profectionē litteris tra:
dam: in re tanta: tam īcredibili: tamqꝫ diuina:
neqꝫ gaudio: neqꝫ leticia: neqꝫ exultatiōe va:
care debeā. Nec me quispiā hec de assūptione
finxisse arbitrari debet: ꝙ existimē rebꝫ iis:
que ad celicolas pertinent: adhibendā semper
esse veritatem. Ipse autē in hunc librū rettu
li: non ea que narret quispiā a veritatis splē
dore alienus: sed que sanctissimus cosmas cō
memoret: sese de iucūdissima perpetue virgi:
nis profectione didicisse: que simul ac ipē offē
dissem: ego vestē atqꝫ ornamentū tradideri.
Quamobrē nil michi videor scripsisse: quod
aut periculuꝫ sit humano generi allaturum:
aut lectitari: aut peruulgari non possit. Sed
nos ad reliqua pergamus. Quū igitur scrip:
tum quoddā legerē: quod ab optimo atqꝫ lit:

teratissimo viro iohanne damasceno cōditū erat: quo ille q̄dē de gl'iosa marie assūptiōe ita locut⁹ ē: Ut sctīssimā illā oīm v̄ginē attolle te sūmis laudibꝫ videret: ex illo ipo maxime itellexi: mariā inocētissimā feminā: atqꝫ cla rissimā iesu xp̄i parentē sic vita decessisse: vt queq̄ aīa ei⁹ fuerit ex corpe segregata: illam tn̄ dissolutiōez nō mortē appellari: sꝫ vel trāsmigrationē vel recessū: vel aduētū aptius di ci: qm̄ celo post discessū illū tā beatū aduenit: oporteat. Uirū aūt illū: cui ꝑfecto sine dubio sūma sapiētia cōcedit ex scripto eius magnū habuisse amorē erga mariā celitū reginā: facile ꝑspexi: q̄ queq̄ ille gen⁹ hoīm huic calamitati subiectū esse arbitraretur: Ut corpora illorum (id quod dictu horribile video) in communem cinerem morte soluerentur: tamen illud ipsum innocentissimum marie corpusculum ex ea conditione exemptum fuisse profiteretur Neqꝫ vero solum ipsam marie animā cui maximam tribui semper innocentiam: ad insignem christi principis reginā: verum etiā castissimum eius ipsius corpusculum vltra sempiternos celigenarum choros prouectum esse diceret. Tum etiā illud damascenus addidit queadmodū apostoli hoīes pauperrimi

atqꝫ integerrimi qui et oībus terris dispersi:⁊
mortē xp̄o gerentes:in eo studio versarentur
quo mentes hoīm ad rectā salutarē qꝫ viam:
ab errore deducerēt:hierosolimam sese ad ma:
riam feminam multo elegantissimā contule
tunt. Sed qm̄ illi ad breue tp̄is circulū cogno
uissent:illam e vita migraturā : crebris eos
singultibus fuisse: et querelis vsos dicebat:
atqꝫ illam ad filium suum ita locutum esse:
vt eū ipsum dilectis filius:apostolos enim in
telligebat:qui propter suum ipsius decessuꝫ
affligerentur quodā dolore nouo: consolato:
rē fieri p̄caret̄.Postea vero narrabat : illā et
sp̄z nato suo:⁊ suū ipsiꝰ corpusculū ꝯmēdasse
atqꝫ p̄catā illū fuisse:vt aīaꝫ eiꝰ quā īmacu
latā seruauisset exciperet: corpꝰqꝫ ī quo habita
rat:integrū custodiret:atqꝫ ipsā ad se⁊ id qđ q̇
dē affert nō mediocrē hoī voluptatē ꝓuehēt
vt vbi filiꝰeiꝰ moraret̄:q̇ viscez eiꝰ ꝑtus eēt
ipsa illic habitaret.Christū aūt oīm rerū prin
cipē cōuenisse parentē suā:vt eā ad seipsū ve
nire iuberet atqꝫ etiā laudaret ꝓpt̄ incredibi
lē erga genitricē charitatē:q̄ nō modo illā it̄
femīas formosā verū etiā amicā suā ī qua q̇
dē macula nō eēt vlla:diceret.Hec maria quū
audisset idē eā lōge scissiaꝫ aīaꝫ egisse dicebat

Itaqz apostoli consummatissimi viri: et pro fudere lachrimas: et sacratissimũ corpus vir ginis mũda syndone inuolutũ: lecto tulerunt Post autẽ illud sacris ceruitibus suis ĩposu ere: et diuinas modulãtes odas: sanctis aliis cõcinentibus. Angelis autẽ partĩ anteceden tibus corpus: et partim subsequentibz: ad mo numentũ venerũt. Nam neqz illud profecto mirandũ est: si damascenus homo tum maxi mo preditus ingenio: tum optimis eruditus disciplinis: prestantissimã oĩm mariã tanto pere extulerit. Que enim dulcior: ꝙ̃ de maria cogitatio homini potest inueniri? Quid mẽti bus hominũ matris christi laudibus delecta bilius percipi possit? Quis autez ludus ani mis: celestis domine laudatõe iucũdior? Quis tam mestus esse potest: quin si suauissimas perpetue virginis laudes meditetur: leticiaz maximaz consequatur? Tu profecto tante virtutis es o domina: vt qui animũ et cogi tationẽ in te conuertũt: non mediocrẽ percipi ant voluptatem: summo te amore cõplectan tur: maxime optent tibi famulari: faciez tuã aspicere ardeant: mũdum velocẽ deniqz floc cipendant. Quid desiderari homini vtilius te potest? Quod presidium tã optimũ videatur

esse optabilius? Quod autē perfugiū felici⁹
aditi potest? Quod autez propugnaculū tu-
tius? Quod refugium: ad quod potius q̄p ad
te fugere debeam?: esse videatur? Quis ūq̄p
patrocinium rogauit tuum: cui nolueris ipa
opitulari? Quis perire potuit: quem iuuare
voluisti? Quis se humilius ad te contulit:
quin salutem fuerit optatissimā consecut⁹?
Nos autez in hanc quidē adducti sumus sen-
tentiam: Ut quum videamus in te maximū
pietatis cumulū: eos non modo vitam agere
beatam: quos tuos quidē famulos esse putes
sed ne mala quidem morte perituros arbitre-
mur. Vehementer ego mirarer: si aut turpitu
dine flagitiorum macularentur: aut post in-
teritum inferno calamitosorū carceri olidissi-
mo abigerentur: quos singulari amore com-
plecteris: et ab impetu aduersariorū fraudibꝫ
qꝫ defensis. Quum igitur mariam verecun-
dissimā virginez: atqꝫ nobilissimam christi re-
gis parentez mecum cogitarem: videbā pro-
fecto in ea ipsa vim esse tantā: Ut dum eam
contemplemur: efficiat in mentibus nostris
aculeos: quibus quidem et ad illam amandā
atqꝫ colendam: et ad amorem erga ipsaz ma-
gnopere duplicandum incitemur. Tantā eni

est:⁊ corpis ꝓstantiā ⁊ aī assecuta: Ut multo
magis ceteris oībꝫ feminis utriusqꝫ rei pul-
chritudine ancellat: q̄ aut sol minime lucer-
ne: aut puerulo doctor optimus: etiam si fue-
rit oīm rerū atqꝫ artiū sciam cōsecutꝰ. Quis-
nam dubitare possit: quin maria sit: tū ab oī
vitio remotissima: tū etiā oībꝫ virtutibꝫ cu-
mulata? Equidem ī hac ipsa permaneo sentē-
tia: Ut qui aut vitiū aliquod marie tribuerit:
aut virtutem aliq̄ detraxerit: eum mētis cō-
potē esse non putem. Atqꝫ ut iam suauissimas
illius laudes exequar: si quispiam michi que-
reret: quidnam ī maria michi videret̄: qd me q̄-
dem plurimū delectaret: illud ipm dicerē: id qd
maxima dignū laudatione videt̄: q̄ ī ea sit in-
credibilis misericordia ⁊ singularis. Quis enī
unq̄ sic egerit vitam: ut nichil fecerit boni: at-
qꝫ omne malū cōmiserit: si quidē sese ad ma-
riam supplicꝰ cōtulerit: quin fuerit omniū re-
missionē peccaminū assecutꝰ? Quare neminē
veturū esse ad inferos putē: qui ad extremū
saltem vite aīo depresso: ad illā tāq̄ ad pfugiū
optimū sese cōferat. Tametsi habitat illa cū
xpo in celesti regia: tamē ⁊ hominū calamita-
tes: ⁊ gemitꝰ: ⁊ fletus videt: audit ⁊ clamores
et orones humiles. Hominibꝫ autē a deo fe-

lixꝰ ē: Ut si merorē inuenerit: expellat: sin eos
uiderit uel ī soli uel ī maris piculis positos:
liberet: sin multitudinē peccatoꝝ offēderit:
tpibꝫ effusis deleat: qd̄ ego ad īcredibilē miāꝫ
ptinere arbitrer. Quamobrē siquis in miseriā
deuenerit: siue diuitiarū copiā adeptus sit: si-
ue intolerabili pauptatis magnitudine tor-
queatur: ne ipse q̄dem mortē sibi inferat: sed ad
nobilissimā oīm principē: atqꝫ ītegerrimā sal
uatoris nr̄i parētē reuertatur: quī si fecerit:
hoc ꝓfecto efficiet: Ut quā maximopere libe
rationē desideret: ꝯseq̄t̄. Ac si nos ī mariā scis
simā oīm feminā ita intuamur: Ut eoꝝ q̄ de
ipsa illa uera sunt: ueritatē agnoscere deside
remus: nichil equidē ipi reperiemꝰ: aut ab ea
īiuste factū fuisse: aut īprudēter excogitatū:
aut illiberaliter retētū: aut cōtra fortitudinē
factū: aut ītēperate esse dictū: sed eaꝫ sane ui-
debimꝰ: et sūma prudētia: ⁊ sūma iusticia: et
sūma fortitudine: ⁊ sūma deniqꝫ tēperētia in
uita floruisse. Quare quum sub celo uitā du
ceret: haud ita se ꝓbuit uti uel diuinā maiesta
tē minime cognosceret. Uel cuiq̄ hoīm officē-
ret: uel nemini largiretˀ: cui ipa deberet: uel ī-
becillitate cū deprimetˀ: uel aliq̄bꝫ illecebris le
niretˀ sꝫ oīpotētē oīꝫ pricipē sūmope colēt atꝫ

timeret: proximum suum amaret: atq3 auxi-
lio leuaret i maximis operis & plurimis ver-
saret: conseruaret admirabile & corpis & ai pu
ritate. Quapropter qum tante ad mariā vir-
tutes accesserit: nō modo eā maximaz: sed et
admirabilem: et diuinā quandam feminā ar-
bitramur. Atqui ea ē marie pstantia: vt quā
tū iudicare possū: in oibus matribus obtine-
at principatū: in quo et virtus eius q plu-
mū cernit: & quantū saluti hoīz opitulata est:
facillime videri potest. Quas enim virtutes
quam q3 feminā tantopere excellentē poterit
noīare: quibus illa ipsa magnopere illam nō
superet. Quod enī peccatū aut tā nouū: aut
tam mediocre vnq fuit: aut tam minimum:
quod mariam potuerit sordidare. Tu ne po-
tes reperire puerperium: quod ventrem parē
tis sue reddiderit tam gloriosum: q xps il-
lum ipsum marie ventriculū. Num qspiam
ex numero francoꝝ: aut romanoꝝ: aut alioꝝ
principū. Num qsq inuenie: vel i solo: vel i
mari: vel in celo. Ceteros enī qui ex matrib3
nati sunt: hoīes tantū: xpm aūt nō solum ve
rum hoīem: sed deū etiā eternū: potentissimū:
optimū: sapiētissimū eē ofitemur. Atq3 vt lau
des marie: quā ego sentio laudib3 ornare glio

sum esse:presequar:non aliquã credimus fe/
minã:aut esse:aut fuisse:aut futurã esse: que
tantũ erga filiũ suũ amorẽ vel habeat: vel
habuerit: vel habitura sit:quãto illa xp̄m af
ficiat:principẽ magnificẽtissimũ atqz amplis
simũ:quẽ peperit:quẽ sacratissimo lacte suo
nutriuit:quẽ in egiptũ uitãs inimicũ turbu-
lentissimũ:asportauit:quẽ e ligno pendentez:
q̃plurimos etiã cruciatus pacientẽ: suspexit
Cui enim xp̄s maxiopere nõ antecellit:q̃ppe
quum et semp ab oĩbz pctĩs abhorruerit: & ge
nere vite prestiterit in mundo ceteris oĩbz: et
diuinitatẽ quandã habeat nõ modo admirabi
lem:sed etiã eternã:atqz ineffabilẽ. Quãobrẽ
si cetere matres pp̄ multa tantopere extollũ
tur:quãto maria magis efferenda est:quã nõ
solũ hoĩes maxĩe laudant: verũetiã ĩmorta-
les ĩperii celestis ordines maximis atqz innu
merabilibz exornant laudibus:quũ ꝓpter ce-
lestes egregias qz virtutes:tũ etiã propter di
gnitatẽ diuinã:atqz oĩ admiratione magno-
pere dignã. Nam ꝙ paulo ante diximus:ma-
riã saluti hoĩz opẽ tulisse:quis hoc christian⁹
nobis non concederet: Quis enim mariã cla
rissimã celi principẽ nesciat:xp̄m et optimuz
et humani generis redemptorem clarissimum

pepriſſe atqꝫ edidiſſe: Quis ergo nō videat: plurimū ſalutis hoībus mariam attuliſſe: Quare quū veritatē ipſi cognoſcim⁹: in hac quidē ſētentia tam vera: tāqꝫ ſctā ꝑmanēdū nobis ſentio: Vti mariā preſtantiſſimā ieſu xp̄i parentē: atqꝫ nobiliſſimā celeſtis regni reginam: ſic a filio ſuo locupletatam fuiſſe: Vt ceteris matribꝫ omībꝫ antefęratur: ſēper ipſi credamus. Hoc dū legibus iuriqꝫ operā cū ceteris dabam: et dū ab eiuſmodi ſtudio mi chi datū: habebam aliquod etiam tēpuſculū: quod poteram vel in carminibꝫ: vel in pilis: vel in ordibus: vel in aliis ſtudiis cōſumere: hoc qm̄ ſi aut virū: aut feminā ſciſſimā mu ſis amenioribꝫ laudarē: nō me q̄dē aut cōtra bonos mores: aut cōtra iuſtiniano ꝯſtudia fa cere q̄cq̄ arbitrabar: his verſibꝫ amoris cauſa exp̄ſſeri. Laudib⁹ exuperas oīs puriſſima ma tres. Virgo triūphātis mr̄ honeſta ducis. Qđ gen⁹ audaci morſu dep̄ſſerat eua Ipſa tui fru ctu vētris ī aſtra leuas. Virgo īmēſū merā ri digna ꝑ orbē Saluatrix hoīꝫ: ꝑfugiūqꝫ piū Vbi ſūt: qui ſe feminam inueniſſe: maria pre ſtantiorē opinantur: Siue ſint pariſienſes: qui ſacras litteras didicerint: ſiue itali: qui plurimos ſapiētie libros legerīt: ſiue alii: qui

perquãmultas lrãs intellexerit: tamen si il-
lud dicere audeãt: quod ne ipsi quidẽ credim⁹
vnq̃ʒ futurũ: haud quaq̃ʒ iudicare nõ possum⁹
illos non reprehendendos solũ: sed etiã pena esse
dignos. Ego vero nõ solũ nego: vllã esse fe-
minã maria excellentiorẽ: verũ etiam assero:
longe oim̃ mariã esse prestantissimã. Decet
enĩ: vt ea que dei mater est: ceteris multo ãte-
cellat mulierculis: que hoies christo subditos
ediderint: Quare ita nobis esse faciendũ ma-
gnope re censeo: vt si erga deũ tantus sit no-
ster amor: quãtũ homines christianos habere
oporteat: mariã cum nobilissimã virginẽ: tũ
ãplissimã celi reginẽ maxio amore afficiam⁹
atqʒ ita illi placeam⁹: vt neqʒ vulnera: neqʒ
corpus: neqʒ sanguinẽ neqʒ christi filii sui mor-
tem: neqʒ aliud deniqʒ ĩutili atqʒ inofficiaso
iureiurãdo noĩem⁹ Ita ꝑ mea sũ ma erga ma
riã dñam meã beniuolẽtia maxĩe vellem: vt
reipublicis euẽtiꝰ pnitiosis nũq̃ʒ vterent: sʒ
poti⁹ ad ipãʒ animi remissionẽ: ludũqʒ ita ap-
plicarent: vt in pratulis: vbi multiplices flo
sculi essent: vbi varie: darẽt vmbram arbu-
scule: vbi vluptuo se resonarẽt auicule: vbi
essẽt i saxulis fõticuli: ex q̃bʒ riuuli igrami-
na effluerẽt: ad marie laudẽ cãtilenas dicerẽt

aut cytharis: aut organis: aut barbitis: aut fistulis luderet. Nam ego nō me solū: sed eos quoqz quibus cū magna cōiūctus sū charitate: marie desidero placere nobilitatis atqz virtutis magnitudīe p̄dicte. Atqz vt iā ad reliquas laudes veniā: quas nō modo ab hoībz verūetiā ab angelis adeo dignas exprimi sētio: tanta ꝑfecto est oblectatio in ip̄a illa ꝟgine: vt michi quidē nichil hoīm aut auribz aut mētibus iucūdius: si modo adeo discesseri: percipi posse videatur. Nam quum christū offēdimus: regē florētissimū atqz potētissimum nos e quidē perspicuū est: per mariā tanto pricipi recōciliari. Vt theophilus quū sese vēdidisset dyabolo: atqz tradidisset: cū xp̄o rediit in grām auxilio marie potentis regine. Nōne maria xp̄m peperit: qui suo sanguine redemit genus hominū calamitosū? Quid maria illustrius? que quū egerit vitā oīm sanctissimā: optimo mūdū exēplo magnopere illuminat? Quid maria dulcius? ex qua christus natus est: cui⁹ merito hoīes ad illud diuinū lumē accedunt? Quid maria hoībus felicius? Ipsa enī hoīes orōibus adiuuat: ⁊ illis cōtra demones: viciorūqz multitudinē opitulatur: de q̄ preclare scriptū est a salomone. Que est ista:

que ꝓgreditur: quasi auro ra cõsurgens: pul-
chra vt luna: electa vt sol: terribilis vt ca/
strorũ acies ordinata. Est virgo īquã longe
oīm prestantissima: que iesũ xp̄m principem
oīm peperit maria: cui ꝑfecto qui placuerit:
beatũ illũ atqꝫ iterũ beatũ fore sentio. Tãta
ei est illi⁹ pietatis magnitudo: vt quos amo
re cõplectitur: nõ eos destituat: neqꝫ vero pa-
tiatur: vt quã habitet: patria illos priuari vi
deat. Ac si nos quidẽ cogitationes nostras ad
mariã dirigamus: nõ modo. nullũ pctī gen⁹
in ea reperiemus: sed etiã virtutes eius pluri
mas atqꝫ copiosas vehemẽter admirabimur
ex quibus nõ solũ maximã capiemus volup
tatẽ: sed ad optimas quoqꝫ vite actiões egre
gie īcitabimur. Nũ q̃spiã michi q̇dẽ: aut sup̄biã
aut negligentiam: aut ingluuiem: aut libidi
nem: aut impatientiã: aut īuidiam: aut aua-
ritiam: aut aliud mali gen⁹ promet ī maria se
se offẽdisse: atqꝫ ille nõ mẽtietur. Quis ma-
trem christi vituperare audebit. Quis dn̄am
celi maculatã esse nõ negabit. Quis ad hoc
tanta mouebitur temeritate: vt mariã nõ sẽ-
per abhorruisse a pctīs arbitrabitur. Nempe
si quisꝙ esset qui tã nefaria duceret audatia
nõ tantũ mendacẽ: eũ dicerẽ: sed multo etiam

flagitiosissimū hoiem: ac perditissimū: atqȝ
etiā sūma reprehētione sūmopere dignū: atqȝ
hūano etiā genere explodendū atqȝ eiiciendū
Quū igitur vitā marie cogitarez: que michi
videtur: feminarū oīm virtute: existimatōe:
nobilitate facile pīceps: equidē illā a feīnis
nostre etatis: lōge diuersā fuisse videbā. Naȝ
dū in mūdo vitā ageret: nō pānis et pellibus
preciosis: quēadmodū iste mulierculeetatis
nostre vtebāt: sed ne sibi quidē ita esse facien
dū existimabat. Sed dū in hac vita etiā esset:
tāta erat ipius huīlitas: vt quāq̄ auditis ga
brielis verbis: se matrē xp̄i fore putaret: ta-
men neqȝ se prestantissimā esse virginē: id qđ
est memoratu maxīe dignū: respondit: sed in-
quit: ecce ācilla dn̄i: fiat michi secūdū verbuȝ
tuū. Quid maria dulcius? Quid maria vir-
gine amabilius? Ex hoc etiā videri potest: q̄
quāuis ex nobilissima esset: atqȝ etiā multo
excellētissima familia: tamē nec vestimētis
nobiliū: neqȝ ornamētis ceteris vteret̄: quod
quidē facere potuisset: verū id quod ad sūmā
p̄tinet humilitatez: tunica leui corpus suum
operiret. Eteni splēdorē illū incredibilē: qui
ante oculos hoīm versaretur: eundē animo
retinebat: neqȝ solū parentibȝ suis q̄ optimis

sed deo etiā morez omnino gerebat: saluatori
potētissimo atqz sapientissimo Quid multa?
Nichil sane pretermisit: quod spectaret ad ma
ximā animi claritatē. Quis enim illam iure
vehemēter laudādā nō diceret? Quis nō etiā
arbitraretur: vehementissimo sūmi regis atz
humani generis amore dignā? Quapropter
sūmā humilitatē marie proponendam nobis
censemus: quam si diligentissime imitemur:
equidem nō solū velocis mūdi laqueis: quos
quidē innumerabiles videmus: nequicꝙ̄ irre-
tiemur: sed plurimas quoqz virtutes: atqz in
finitū celi splendorē consequemur. Sed nos
ad ceteras marie virtutes pergamus. Equi-
dem illā virginū facile principē: constat fu-
isse diligentissimam: que quū humana fruere
tur vita: longas patiebatur vigilias: vt deo
placeret: maneqz surgebat bonarū causa acti
onum: quod erat maxime diligentie: quod eti
am est flagrantiore dignissimum imitatione
Etenim deum orabat patrem optimū: sed nō
paulisper: atqz vt tempus suū ī bonis rebus
consumeret: tum in meditationibus optimis
tum etiaz in orationibꝫ ardentissimis noctes
et dies versabatur. Quanꝙ̄ autem non vllis
rectarum actionū intermissionibus vteretur

tamen in tantis et corporis et animi exercita
tiōibꝫ nullo nunꝙ afficiebat̄ fastidio. Nichil
sane a deo ꝓhibitū: quod acerrima diligentia
non cauerit: nichil etiā edictū: quod singulari
industria non expleuerit. Quāobrem si me quis
piā consulat: Vti poterit: et bene beate qꝫ vi
uere: et sempiternā adipisci gl'iam: hoc referat
a me consilium: Vt preclarissimā stellā mari
am ante oculos hoīm positā magnopere con
sectetur: qm̄ vt ait gl'iosus ille preco bernar
dus: maria est preclara atqꝫ eximia stella: su
per hoc mare spaciosū necessario subleuata:
micans meritis: illustrās exemplis: cuius a
fulgore ne oculos quidem eius oportet dimo
ueri: qui fluctuet magis in tempestatibus se
culi: ꝙ p terram inambulet: si nō velit obrui
procellis. Nunc ad sobrietatē marie transea
mus. Nam dū moderationem illius insignis
virginis cogito: vehemētius admirari: nedū
delectari soleo. Que enī mulier aut virgo vn
ꝙ potuit: ad incredibilem marie temperantiā
puenire? Quid cibo fuit: et marie poculo mo
deratius? Que femina potuit īueniri: cui nō
ieiuniis maria prestiterit? Quid aūt admira
bilius: ꝙ singularis continentia tante virgi
nis? Quid aūt honorificentius: ꝙ mirifica so

brietas illi⁹: Quid est ꝙ magis marie discre-
pet: ꝙ̄ nostre etatis femine: Illa enī a volu-
ptatibus sese continuit: hec autem et cibo vo
luptuoso: et precioso vino plurimū delectan
tut. Cui tēperantiā marie non preferā: Cui
nunc admiranda iute nō videatur: Quis nō
asseret illam magnifica predicatiōe dignam:
Utinā mirificū domine mee splendorē: nō so-
lum assiduis cogitationibus michi proponā
sed crebris etiā exercitationibꝫ: quātū potero
consecter. Utinā impedimenti hoc michi tan-
ta virtus afferat: Ut ad diuersoria ubi sunt
et tapilli: et blasphemia: et ingluuies: ne me
quidē cū hoībus conferam. Si hoīes nos con
sulerent: hortaremur: Ut non modo volupta
tes relinquerent: Verū etiā quantū possent:
diuinā marie sobrietatē cōpararent. Non enī
est michi dubiū: quī deo maximo placerent: ꝗ
pernitiē cauerent suā. Nunc ad virginitatez
illius sermonē meum transfero. Et si maria
christū regē oīm peperit: tn̄ nunꝙ̄ michi fuit
dubiū: quin virginitatem seruarit: quandiu
ipsa vixerit: quod summa michi admiratione
dignū videtur. Quid enī admirabilius: ꝙ̄ fe-
minā filiū peperisse: atqꝫ incredibilē virgini-
tatē non reddidisse: Neqꝫ vero ecclia in hac ꝑ

maneret sētētia. Ut mariā crederet virginita
tē ante partū: ī partu: post etiā partū sēp̄ ha-
buisse: nisi res ita sese haberet. Illa enī labi ī
errorē nō potest. Quattuor aūt reperio gene-
ra ꝟginū: ex q̇b⁹ tria si caste volu m⁹ viuere:
nobis oīno cauēda esse puto. Unū gen⁹ ē eaꝝ
que quanq̄ artus suos actingi non sinunt:
tamen vtuntur et sordidis cogitationibus:
atq; crebris: et istis ipsis illusionibus ma-
gnopere delectantur: atq; irretiuntur. Al-
terum autem est earum que quum homi-
nes ī sermonib; quotidianis turpiter loquun
tur: aut ī cōuiuiis: aut post cenam ī pratulis:
nō illos modo libentissime audiūt: verū etiā
risu maximo ꝑmouētur: queq; etiā si corpori
bus suis abuti nō velint: q̄ verba hoīm ꝑtr-
meāt: tamē quū viros viderint: sūma pulchri
tudine ꝓditos: diu illos cōtēplātur: atq; ī diu
turna etiā delectatiōe cōmorāt. Tertiū ge-
nus ē eaꝝ: quas hominū īpedit pudor: vt eo
venire nō audeāt: quo naturali quodeq; īpetu
trahuntur. Verū tamen illas nō reꝑhentiōe
solū: sed etiā pena dignas puto: q̄ plenis sto-
machis colloquātur cū viris ī hortulis: ⁊ po
tius meretrices videātur: q̄ ꝟgines. Varios
enī viris offerūt flosculos: neq; se osculari:

neqȝ manibȝ leuissimis tractari: moleste fe-
runt. In istis generibȝ maria nō adiicitˀ. Qui
aliter senserit: grauissimū ī errorē inciderit.
Voluit enī xp̄s habere matrē: ⁊ ab omnibus
vitiis alienā: et oībus virtutibȝ locupletem
Postremū autē est v̄ginū: que ītegritatē et
corporis ⁊ animi sūma diligentia: sūma qȝ in
dustria tuentˀ. Neqȝ vero tātū hoc magnifi-
co splendore: verū etiā īsigni humilitate flo-
rent. Que se plurimis ieiuniis macerāt: q̄ eū
vite cursū tenent: vt ī orōibus assiduis: atqȝ
crebris cōtemplationibus noctes qȝ dies qȝ
versentur: neqȝ rem turpem audiant: aut lo
quentur: qȝ capiant illam ex aspectibus ho-
minū voluptatem: neqȝ a viris tāgi: aut os-
culari patiātur: neqȝ animū deniqȝ ad cogitā
dos hoīes vertant. Ista vero mūdū oīo asp-
nantur: deo autem maxime parent: quem sū-
me timent: et amant. Veruntamen eiusmodi
sunt virgines: vt iis ipsis maria longe an-
te ferri debeat. Non enim vllius femine casti
tas est: cum incredibili eius virginitate cōpa
rāda. Ea ꝑfecto maior ē: q̄ꝫ sat᷑ a me dilucida
ri potest. O v̄ginitatē sūmis orōnibȝ decoran
dā. O splēdorē carminibȝ maximis efferēdū
O v̄tutē oī predicatione magnopere dignā:

Me ne o dña in tanta pigritia vitã agere: vt tuũ splendorẽ orõnibus: aut numeris non inserã? O me beatũ: si tuã ipsius gl'iam aperire nõ desinã. O me miserũ: si declarationem negligam laudũ tuaꝝ. Nec me latinos vidisse penitebit: quũ tuam o dña claritatẽ oculis hoĩm subiiciam. Sed me quidem per ꝙ felicem arbitrabor: si tũ ego quũ optatissimaꝫ eloquẽtiẽ ꝑpter te sũmis laboribꝫ sũmis qꝫ studiis adept⁹ ero: virginitatẽ tuã mirificã: ceteras qꝫ virtutes quamplurimas singulis nationibus aperiam. Ac ne me quidem penitet: si quidem ad pertractandas hominum causas animum ipse non appulerim: sed marsupio neglecto: ad scribendam domine gloriam libenter me dederĩ. Quid enĩ causarũ actione periculosius? Quid marie laudatione tuti⁹? Nunquid controuertie forenses ad colanduꝫ deũ: hoĩem reddũt maxime lentum? Nũquid marie laudes suos conditores efficiunt: ꝛ ad cauẽda vitia: et ad sectandas virtutes: flagrantiores? Quamobrẽ sapiẽter causidici facerent: michi credant: si forẽsibus rebꝫ nõ tantũ opere darent: in laudibus aũt suauissimis marie aliquem temporis partẽ consumerent Michi aũt ad illius patiẽtiam proficiscendũ

esse videtur. Vehemēter admirari soleo: q̄ nichil nobilissime v̄gini marie defuit: quod ad singularē pertinere: atq; incredibilē paciētiā videatur. Quāta autē fuerit illius paciētia ex recordatōe illoꝝ temporū maxime videri potest: quibꝫ ob perditissimū xp̄i inimicū fugeret in egyptū: filiūq; suū torqueri cerneret hoiem longe omniū formosissimū atq; sapiētissimū. Quanq̄ enī magno timore afficeret: puerulūq; suū perq̄ tenerū trāsportaret: cum viro suo per loca multo asperrima ꝓficiscēs in patriā longinquā et alienā: quū et tenerrima esset: et pauperrima: et etate florētissima tamen neq; deo patri magnifico succensebat: qui nō eiusmodi hoīm calamitatē impedisset: neq; mali quicq̄ acerrimo desiderabas inimico: q̄ xp̄m ex ea natū trucidanti causa peteret. Sed oīa ꝓpter deū equo animo ferebat Eq̄dē nō dici potest: q̄ graui etiā dolore afficeret: quū xp̄z quē dilexit ex oībꝫ plurimū: videret: capite videlicet effosso: facie ꝑquāmaculata: brachiis aūt distractis: pedibꝫ et palmis ferro oblesis: q̄ oē deniq; corporꝫ mēbrū: quod vtero illa gesserat: qd̄ ardētissime illa educauerat: ꝓ genere hūano id vltro obtulissꝫ. Tamē quū maxim⁹ esset: atq; innumeris virtutibꝫ decorata: ꝓpt̄ deū creatorē clemētissimuz

oīa preferebat. Sane michi nunq̄ fuit dubiū: quin dolor marie matris xp̄i oīe martirium superat. O cruciatus maximos. O patiētiā singularē. O amorē eximiū. Quis potest sine lachrimis ītueri tā vehemētē marie dolorez? Si recordatione calamitatis famule nr̄e dolemus: multo magis dolere debemus: quū grauissimā dn̄e nostre afflictionē cogitemus Quare nobis q̄dem censeo: propter īsignē hominū reginā magnopere dolēduz: atq3 lachrimādum. Neq3 vero causidici iusta: neq3 etiā idonea poterūt excusatiōe vti: si tantā forentiuz reruz multitudinez se ipsos habere ferāt vt neq3 ī cogitādo: neq3 ī dolore marie lachrimando versari nō possint. Ipsi enī ad ludēdū vel fruct⁹ causa vel delectatiōis: studiū suū cōferunt. Cur igitur maximas dolorū moles ante suos nō statuēt oculos: vt ex tā optima recordatione ꝛ memoria madescāt flectibus? Hoc meuz ē quidem consiliū: vt non modo mirificam marie amaritudinem graui mente reuoluamus: sed etiā vt eximiaz eius ipsius patiētiam: quātuz possum⁹ ipsi: assequamur Nam si grauissimam: et sanctissimam ꝟginē illam sequamur ducē: nunq̄ oberrabim⁹. Quū igitur videam: et corporis marie pulchritudinem: et ipsius animi excellentiam: ꝛ digni-

tatis magnitudinem: ego illaȝ tanti esse par-
tem: Ut quum duas res propter eam: tum eti-
am propter deū maxime expetere debeā. Unā
Ut hoc meum ipsum opusculum: ī quo etiam
sūma cōtinetur marie patientia minime im-
pediatur peruulgari: sicuti canticum illud:
quod beato nycholao texueram: quod si qui-
dem petero: spero tamen posse: non illo soluȝ
in sacro: ī quo q̇deȝ sūmopere desiderabā Verū
ī aliis etiaȝ plurimis cōcinetur locis: Ut si sā-
ctissimo nycholao nō possī dignas psoluere
grās: aliquā tamē ꝓ maximis eiꝰ erga me me-
ritis referā. Altera ē hec: que ad id quod cupio
adipiscendū: maxime necessaria ē: Ut ꝗ illud
ciceronis os aureuȝ: et sapientiū michi cōparē
quo magis īcredibilē marie patiētiā ceteras
qꝫ virtutes admirabiles: tū lingua tū scrip-
tis exprimere possī. Sed qm̄ tu digna es o do-
mina: plusq̄ dici potest: tū honore tū glīa ideir-
co siue illd̄ mirificū ciceronis flumē exhauriā
siue paulo minore ornamēto decorabor: siue
ī his cunabulis: q̇bꝫ nūc recubo: pmanebo: quā-
ta erit cūqꝫ mea facūdia: ego q̇dē usqꝫ ad ex-
tremū spiritū tāq̄ preco: tuas laudes puulga-
bo. Nūc aūt ad pietatē reuertamur. Quū au-
tē maria sub sole vitā duceret: sane cōstat eā:
illū animi splēdorē pulcherrimū habuisse: Ut

optimarum more feminarum: nō modo de bonis hoīm vehementi gaudio: sed etiā de calamitate dolore plurimo afficeret. Neqꝫ vero mirādum est: cum ꝗ ab oī abeēt vitio: ꝗ omi virtutis genere floreret. Permirū michi q̄dē videretur: si maria parēs xp̄i sc̄tissima oīm feminarum aut aīm īuidia fedatū habuisset: aut ab egregio pietatis splendore destitutū. Michi autem nunq̄ dubiū fuit: quin plurime ātea fuissent q̄ deo sūma pietatis ꝯstātia multū placuerit: sed tn̄ illa virtute maria longe omibꝫ ꝯstitit. Credimus: neqꝫ vllā eē: quā maria claritate illa nō supet: neqꝫ vllā fore: q̄ tā studiosa futura sit: vt equalē pietatis magnitudinē cōsequat̄. Igit̄ marie sūma laus debet̄. Sed ea est illi⁹ erga genus humanū pietas: vt hoies deo recōciliet: iis qꝫ omibꝫ: q̄ auxiliū ei⁹ ipius efflagitant: opitulet̄. Hec ergo his antea vsibꝫ scripserā: quos neqꝫ me vt ostentē: sed vti meā dn̄am magis laudē: afferē. Cōcilias hoiem dn̄o: quē turbidus hostis dispulit ī uastū perditionis iter. Tu das auxiliū cūctis poscentibꝫ ipa: Siue solo maneant: equora siue legāt. Itaqꝫ maria quū lapsis hoībꝫ ꝗ calamitosis opē ferat: nobili cuidā mulieri: q̄ simul ac puerulū suū iteremisset: apud regē fuerat accusata ab īmūdo spū ꝗ supbo: admodū fuit

opitulata. Nā rome q̄dā diues erat: vt mēo=
rie p̄ditū est: vir ⁊ nobilis: ⁊ moribꝫ bonis p̄di
tus: q̄ quū filii habēdi causa: deū patrem opti
mū cū vxore p̄catus est: id tandē qđ maxio q̄
dē desiderio afficeret: adept⁹ est. Postea vero
singulari erga deū amore inflāmat⁹: relicta
cōiuge: ī alienā regionē se q̄dē bone vite ducē
de causa cōtulit. Jnterea quū in adolescētiaꝫ
filius p̄uenisset: nō modo āplexibꝫ ⁊ osculis
vtebat̄ mr̄ vexetiā eodē ī lectulo mollē sōnū
inibat cū filio. Quid multa? Vix eni mulier
pepererat: cū partū arripiēs extinxerit: ⁊ ī sor
didissimū p̄cipitauerit locū. Quāobrem muli
erē illā: q̄ antea scām agebat vitā: postea q̄
ornatū spūs imūdus sūpsisset: ita vt clericus
videret̄: et romā venisset: neqꝫ introire in cu=
riā dubitasset: rogatus aūt q̄s nā eēt: ⁊ se cleri
cū eē litteris instructissimū respōdisset: ī que/
stionibꝫ soluēdis: ⁊ in secretis aperiēdis oīm
principē ac magistrū: emissis etiā v̄bis aliis:
hāc apđ regē corā populo accusauit. Rex aūt
cū famulos iussisset: vt illā honorifice itro/
duceret: quūqꝫ illā sedere ad lat⁹ fecisset: silen
cio consecuto: nō te latet inq̄t noui fama va=
tis: quē deus in salutē romane gentis excita=
uerit: q̄ te q̄dē (id qđ nobis dolorē attulit) gra
uius accusat: sed cōtra te dicit testīonia: no=

bis ne satis q̄dē ꝓbabilia. Ipsa ergo cōfitere: si q̄d peccati feceris: aut purga temetipsā ab obiecto crimīe. Tū mulier ita respōdisse fert̄ Vt qm̄ grauissimā esse causā: ⁊ sapientē docere: nil sine consilio fieri oportere diceret: neqꝫ se tutā esse: si q̄dē apd̄ regē ⁊ ꝓceres sine cōsilii patrocinio allegationibꝫ vteret̄: certū diē īpetrarit: quo q̄dē respōsura ī iudiciū reuerteret̄. Interī de pctō dolore nouo lachrimis qꝫ nō vacauit: habitoqꝫ ꝯsilio: ⁊ ad celū manibꝫ passis: corde aūt vehemēter ītēto: lachrimās orauit mariā dulcissimā celi reginā: Vt ꝑ eā tū molestia aduersarii: tū etiā cōfusiōe populi liberaret̄. Illa q̄dē cū familiaribꝫ ad diē statutū venit ī curiā: post aūt ab rege honorifice ⁊ ad populo recepta: sedit ī mediū: facta oībꝫ spectaculū. Itaqꝫ labiis oīm pressis: auribꝫ qꝫ ad audiēdū intētis: clerico rex inq̄t. Ecce quā īcusasti: ꝑsto dn̄a est: narrato: si q̄d habes At vo ille quū feminā ītuit⁹: atqꝫ admirat⁹ fuisset: reuera nō ipa inq̄t: q̄ ātea erat: sed alia q̄ppe quū sit ꝑ grāz spūs scī abalienata. Quū aūt istarēt oēs: vt loq̄ret̄: nō est inq̄t hec illa īcestuosa atqꝫ homicida: quā ipe accusaueri. Hec ē enī sctā: hec speciosa inter filias hirlm̄. Hec est: q̄ ascēdit de deserto: delitiis affluēs: īnixa sup dilectā suā. Maria mr̄ iesu: id qd̄ di

cere timeo: atqz tacere nō possū) huic assistit: hācqz fouet: & custodit. Sed qd opus est vbis Ad vocē illā stupefacti fuerūt oēs: ac signo crucis frōtes munierūt. Dyabolus aūt quū tāti virtutē signi ferre nō potuisset: ex hoīm oculis quasi fum⁹ euanuit. Quaobrē oīs populus gaudio pmot⁹: grās egit marie āgelorū atqz hoīm regie: mulier aūt nō modo grauissima iudicii pena fuit liberata: verū etiaz magnū i pplō nomē: & gliam adepta ē. O pietatem singularē: tū diuina ciceronis eloquētia: tū omericis carminibꝫ pstantissimis decorādā. O admirabile psidiū: singulis natōibꝫ maximis linguis pdicādū. O matrē pcipua generis hūani obseruātia sūmope dignā. O reginā & i molestiis & i piculis maxīe iplorādā. Sed qs ad aīm tā icredibilē marie bonitatē: sic poterit referre; vt neqz amore afficiet nouo: neqz veterē erga illā ipsā augebit charitatē: Quis enī est: q dū marie suis actiōibꝫ placeret: nullū ex ea bñficiū asseqret: Quis tā egregio ppugnat⁹ ē marie auxilio: & ex periculo nō elaps⁹ ē: Si qspiā michi qreret: maria qdnā esset: reginā esse dicerez: q sane ipsū hoīem: oībus insidiis: oībus periculis: omībꝫ calamitatibus liberet: cuius etiam adiumento homīes: non tantum in vita hilaritatem

sibi cōparēt:sed tutos etiā ociore cursu petāt
celites. Ac michi quidē cogitāti: non soluz ꝙ
magna pietate maria floreret: Verum etiāꝙ
mirificis deuict⁹ essē eius erga me meritꝭ:nō
dubiū fuit:qui hoc ꝓbare deberē: Vt etiāsi sā-
guinē pro illa effūderē: tamē ne vllā quidez
partē meritorū eius erga me cōsequi possem.
Quare si me celestis regine preconē feceri: nō
est quidē mirandū: presertī quū eo me scelus
qddā nefariū vitatuz:ac deo regi magnifico
placituz arbitrarer Ego vo vehemēt gaudeo
ꝙ michi tot annos spūs māserit Vt dn̄e mee
laudes maximas:atqz īnumerabiles oratiōe
explicare potueri. Sed multo maiore afficiar
gaudio: postꝙ amore in eā prestātiore īflam
matus: illā ipsā grauiore oratione extulero.
Tanta est enī illi⁹ dignitas: et vsqzeo de me
ipso merita: Vt si sūmo atqz īcredibili amore
adductus: illā incredibilit laudarē: satis mi-
chi facere nō viderer. Quāobrē michi quidem
viuēdū ita esse arbitror: Vt quecūqz me terre
vocarit:nō patiar: aut hoim negotiis: aut ci-
uitatū me nimiū teneri: Vt quādiuipso spiri-
tu mouebor:meā illā dn̄am laudē: Vt eximia
liberalitate sūmaqz pietate locupletē: reginā
oīm honorē: Vt egregiā iesu xpi parentē: que
generis humani presidiū vocatur:amen. Sz

liberalitatem illius monstremus. Quo ma-
gis mariā: cui sūma quidē inest prudentia: mē
te reuoluo: eo me maior admiratio tenet: non
solū ꝙ eā ī vita cetas vtutes illustres adeptā
fuisse: sed quia etiā (id quod societatē maxie
conciliat hoīm) animaduerto: maximam fu-
isse liberalitatē consecutam. Num tecta et po
cessiones orbis in vita? Num aurū et gēmas
et argentū? Nū muliebria ornamēta? Nū pa-
teras delicata nobiliū pocula? Nū pciosos or
nat⁹ domoꝝ? Nū delectabilia mensaꝝ tegmi
na? Nū quippiā ad auaritiā cōparauit? Num
aliquid deniqꝫ cōtra legē dei cupiuit? Quis-
nā ergo proferet mariā: quū in mūdo esset: in
auaritiā incidisse? Tantū abfuit a cupidita
te maria: vt nichil preter deū cupiditati ma-
gis cōtrariū fuisse: michi videatur. Fuit ne
aliqua femīa: que dū in vita amore dei fla-
grar et: cupiditate esset vnꝙ affecta? Que enī
charitate dei afficit̄: ea ꝓfecto id quod est illi
empyreo principi odio: nō possidet Sed nunq̄d
maria sēper in deum insignē habuit charita-
tem? Ipsa enī illius patris voluntatē diligē
tissime expleuit. Quare mariā cōstat facile
oīm virginum principē: nunꝙ in cupiditatez
lapsā fuisse. Et si honestū: quod rectuz etiā
apellatur: non sit cum vlla turpitudine con-

iunctuz: maria autē quuz sub sole spiritu mo-
ueretur: splēdore honestatis illustrata semper
esset: perspicuū est: mariā nichil ꝓdigalitatis
vnꝙ̈ habuisse. Permirū autez esset: si maria
quā totā esse pulchrā cōfitemur: aut in auari
tiam: aut in ꝓdigalitatē cecidisset. Ut vero
ad rē veniamus: quid fuit vnꝙ̈ maria libera
lius? Nōne maxime decuit: dū xp̄i mater iter
mortales viueret: vt liberalitate singulari
floreret? Si āgelus mariam sic fuit affatus
vt eā gratie plenā diceret: quid est: quod de sū
ma illius benignitate dubitem⁹? Nōne suam
pauperibꝫ pecuniā largita est? Quē vidit vn
ꝙ̈ in egestate: cui pro facultate nō tulit opez?
Quē norit pauperē: cui quidē si nō potuit au-
xiliari: nō aliq̄d boni expetierit: quo esse possꝫ
auxilio calamitati? Quisnā ergo michi nega
re audebit: mariā sūma fuisse liberalitate pre
ditā? Nemini ꝓfecto herendū est: quin maria
omibus aliis beneficētia prestiterit. Quāob-
rem discite pōtifices: dū habetis ante oculos
exēplū: sed ita vt neqꝫ pecuniā nobis ad aua-
ritiā aggeretis: sed cōtenti sitis rebꝫ modicis:
neqꝫ nos si quando copiaz reruz adepti eritis:
prodigalitatē nefariā cōsequamini. Quid eni
prodest: pecuniā possidere reconditā: et delica

tas ad bibendū habere pateras: et horrea fru
mēti lōge abūdātissima: ⁊ caueas vario refer
tas vino: Aut qd pdest: alere canes ad venan
dū: educare volucres ad predādū: enutrire fa
mulos ad fugādū: cōsumere nummos ad ex-
plēdū ipi⁹ animi desideriū: pserti si pauperes
itollerabili egestate laborare videatis: Noli-
te vos: aut pauperibꝫ abnuere victū: aut vo-
luptuose illoꝝ cōterere patrimoniū. Ad mari
am diligētes oculos attollite: Ad mariā inti-
mū aī ardorē trāsmittite. Ad exēplū marie li-
beralē vitā ducite: cui⁹ ego elatōe tātopere de
lector: ita suauissīa est ei⁹ ipi⁹ recordatio ⁊ me
moria: Vt nichil esse sub sole videat̄: qd michi
voluptatis tātū afferre possit. Vtinā remē-
ses mariā imitarēt̄: Nū vetera illa eueta ludi
bria fortune defēderēt: Nū sibi cōduplicarent
tabulis pecuniā pictis: Num sua perderent
in ludis patrimonia: Nū blasphemādo: iniu-
riam deo facerent: Num irascēdo: miseranda
christi vulnera nominarēt: Michi quidem si
crediderint calamitatē ludosqꝫ cauebūt. Non
enī sapientibꝫ viris dubiū est: nisi mala desc-
rāt: qui supplicioꝝ eternitatē assequēt̄. Neqꝫ
vero mirētur: si sepenumero accidere hec vi-
deant: Vt malis cruciētur: et acerbis fructibꝫ

Vt messē modicā habeāt: ⁊ vuaꝝ paucitatē:
Vt ꝑquāmagno pestis īpetu emoriant̄: quum
eiusmodi scelera: q̄ deo sūt ⁊ v̄gini marie odio
cōsectentur. Nunc reliquas marie laudes ex-
ponamus. Quāuis maria vitā egerit mūdo
quē ⁊ ꝑiculosū ⁊ flagitioꝝ multo abūdātissi-
mū eē ɔstet: tn̄ id accidit: vt sub sole ꝙdiu fue-
rit: necessarias aīe virtutes q̇bꝫ q̇dē in nobilissi-
mā sūmi principis īgredimur ciuitatē: nō ꝑdi-
derit. Sēꝑ ei fuit ꝑdita: ⁊ fide sūma: ⁊ spe ma-
pia: ⁊ egregia charitate. Quapropt̄ nichil esse
ab etherea maiestate vetitū: q̇d illa nō fuge-
rit: nichil vero edictū: quod libentissime nō ex-
pleuit: possumus dicere. Equidē fuerūt ꝑmul-
te virgines: vt barbara: vt agnes: vt kathe-
rina: vt christina: vt genouefa: ⁊ cetere q̄ spe
eximia: q̄ fide ꝑfecta: que charitate ītima flo-
ruerūt. Sed nichil ad mariā. Michi aūt nō du-
biū ē: quin oīs etiā mulieres tribꝫ illis vir-
tutibꝫ separarit. Proth celites ꝙ vehementer
deū amauit: ꝙ flagrant̄ ad videndū illū aīm
appulit suū: ꝙ ardēter mirificissimas illius
laudes enūciauit: ꝙ diligēter ꝑpter eū sese ie-
iuniis macerauit: ⁊ vigiliis: ꝙ firmiter tan-
to ꝑncipi credidit: quū eēt ī mūdo: ꝙ deniqꝫ
excellenter ī ipso illo spē salutis sue colloca-
uit: Quāobrē mariā oīm dominā imitemur:

dū in hoc mari volamus turbulentissimas i
ter tēpestates: ⁊ q̇bꝫ illa gradibꝫ ascendit i ce
lū: his conemur in eā ipsam patriam ꝑuenire.
Quis enī vnq̄ mariā secut⁹ est: et oberrauit
Quis mariā imitat⁹ fuit: ⁊ obrut⁹ est. Quis
ad similitudinē illius vitā egit: ⁊ diuine ma
iestati nō placuit. Quis eū quē maria tenuit
vite cursū: nec fuit sūmū illud bonū assecut⁹
Sapiēter igit̄ agemus: si hoc ipso cōsilio vte
mur. Sed nos ad īstitutū nostrū reuertamur
Atqꝫ vt iā celestꝭ regine assūptionē cū aduē
tu pricipis nr̄i caroli octaui: quū ille i vrbez
parisioꝝ īgrederet̄ ꝯferā īgress⁹ ille admira
bilis michi q̇dē videbat̄: si ob res terrenas vl
la admiratiōe teneri debeam⁹. Sed multo mi
chi admirabilior videt̄ aduēt⁹ nr̄e regine: quū
icredibiliter ad ꝑpetuā celestē qꝫ regiā erige
ret̄ Quis eī poeta tā mirifiꝯ: aut orator tā di
uin⁹ esse potest: vt ꝓfectionē illā vel carmi
bꝫ: vel orationibꝫ cōplecti possit. Sed q̇s ad
uētū illū maximū nō arbitrabit̄ sēpiternis ꝑ
dicationibꝫ: ⁊ litteris: monumētis qꝫ decorā
dū. Quis etiā nō magnā pcipiet: ex cogitatōe
assūptionis letitiā et voluptatē. Quez ma
gno amore digna ē maria. Quū nouis hono
ribꝫ ē afficienda Quam deniqꝫ excellenti lau
de digna. Sed quanto gaudio: quantaqꝫ leti

tia cumulata erat maria: et qꝛ ascēdebat in ce
luꝫ: quia sapiētissimā spirituū multitudinē:
filiūqꝫ suū videbat. Quā pulchra: q̈ꝫ formosa
q̈ꝫ mirifica esset: nō dici potest. Quot āgeli ip
sā illā laudibꝫ extulerit: quot archāgeli ho
noribꝫ affecerit. Quot cherubī exultationē
habuerit: quot seraphi volupatatem ceperint:
quot deniqꝫ spūs magnitudinē admirati fue
rint: quū ad etherea͂ ꝓficisceret̄ ciuitatē: quis
memorabit? Nemini ꝑfecto mirū videri debet
si tū erāt celites vniuersi cū dn̄a: q̄ icredibilit̄
exultarēt. Nā et iesū xp̄m regē oīꝫ pepererat
et adepta tunc erat perpetuum atqꝫ celestem
principatū. Et michael interea: o q̈ꝫ pulchra
est inquit domina angelorum. Nulla enim vi
sa est nobis ex filiabus hominum: quam pul
chritudine ipsa non superet. Quem nostrum
non delectet? Quem preterea non augeat le
titia? Quis nostrum tam egregium decorē
peruulgandū esse non sentiat? O pulchritu
dinē ineffabilem. Tum gabriel inquit: et si
complures femine plurimis virtutibꝫ ac ma
ximis floruerint: non tamen vllam fuisse ar
bitremur: cui tantum fuerit vnq̄ꝫ virtutis:
quantum regina celitum nunc est tribuendū
Sed que fuit preterea: tot luminibus animi
decorata? Que etiam preter illam peccatis se

per vacauit? O quam digna est celigenuz re gina. Ipsa enim christum dei filiuz: et peperit et lactauit. Post aũt raphael: que est ista inq̃t que desertis mortalium habitaculis: tam gloriose ascendit in celum? Nunquid virgo ꝑpetua? Nũquid mater florãtissima regis maximi? Nũquid hominũ atq3 celigenum in primis nobilis regina? Nũquid innumerabiliũ mirifica suauitas celitũ? Nũquid fructuosa grauiũ molestiaꝝ cõsolatrix? Nũq̃d magnificũ generis hũani ꝓpugnaculũ? At qm̃ sũmã laudandi oportunitatẽ habemus: atq3 etiam instituimus non solum ea que ad mirificissimã celestis regine assũptionẽ ꝑtinerẽt: dicere: sed que illi etiã egregie tribui posse viderent: otiusq̃ argumentis rationib3 q3 migrationẽ llã aperiem⁹: de beatitudine illius regine breuius q̃ dici potest: dicemus. Ego vero mariã antea: tũ ꝓpter innumerabiles maximas q3 ꝟtutes: tũ ꝓpter singularẽ eius ipsius dignitatẽ vehement admirabar. Nũc aũt plurimũ admirari soleo: q̃ icredibilẽ felicitatẽ fuit assecuta: q̃ michi q̃dẽ videt: eos magnopere q̃ eã cõtẽplant: maximam i admirationẽ traducere. Nam postq̃ maria mater christi (id quod oim hominum cõmune est) vita decessisset: ꝑfecta est in celum: vt nuper a me dictũ est:

plurimo angelorum comitatu circumsepta: in quo quidem regno magnificentissimam perpetuamque sedem: supra celigenas omnes adepta est. Sed quanta sit in deum eius ipsius dilectio: quantusque amor profecto non dici potest. Non angelos: Non apostolos: Non eo denique amore celicolas superat omnes: Sed quid dicam: Eque michi illa perfectius videre deum videtur: quam apostoli: quam celigene quam cetere omnes celicolarum copie. Atqui nullus michi negabit: qui aliqua floret sapientia: mariam florentissimam virginem id felicitatis adeptam fuisse: Ut summo splendore: atque summa celi pulchritudine summopere delectetur: Ut quoniam eos qui horridis suppliciis apud inferos afficiuntur: videt: non eo solum aspectu mirum in modum gaudeat: Verum etiam ethereum patrem mirificis laudibus afficiat: non quia penas dant improbi: sed quoniam et se periculis liberatam esse: et incredibilem diuine iusticie magnitudinem perspiciat Ad cetere non potest dici: quam admirabilem illa: ex aspectu christi letitiam capiat et voluptatem. Quid enim christo gloriosius: Quid preclarius: Quid formosius: Quid denique delectabilius videri potest: Quid autem maria beatius: Quid maria in christum flagrantius: Quid maria tanto principi placentius inueniri potest: Atque ut summa ego breuitate utar: cum ita sit: Ut nichil desit

marie ỽgini luculēte: qđ ad ꝑfectā ꝑtinere fe
licitatē opoꝛteat: iccirco arbitroꝛ dubitādum
esse nemini: qui ⁊ aures ei⁹ et guttur: et man⁹
⁊ nares īcredibilit̄ delectēt̄. Ac mea quidē sen
tētia: q̄ neqꝫ ab officio: neqꝫ ab optimoꝝ iudi
ciis ỽiroꝝ abhoꝛreat: si diuinā marie suauita
tem cū nr̄is delectatoībꝫ ꝙ maximis cōpara:
bim⁹: neqꝫ satis idoneā cōparatōez facere: ne
qꝫ magnitudinē satis poterim⁹ exprimere. At
qꝫ ỽt alia que michi q̄dez ad hūc locū attinere
ỽidētur: explicē: Coꝛp⁹ preclare ỽirgīs marie
qđ sane est īmoꝛtalitatē assecutū: constat ab
terno pͥcipe ea dona accepisse: q̄ digna michi
admiratōe ỽideri solēt: ỽt nec pati possit: quā
uis apud īferos maneret: nec aliq̄d tam durū
tā ỽe spissū: cui⁹ quidē penetrandi facultatez
nō habeat: nec aliquid sit: aut tā ỽalidū: aut
tā longū: qđ nō ỽinceret: aut sua celeritate ỽe
loci⁹ dicto non adiret: nec splēdoꝛis tantū sol
habeat: quantū illud ip̄m marie coꝛpusculuz
Illud etiā qđ nō mediocri cōmēdatione dignū
existimat̄: si luīe solē superare dicerez: plusq̄
ab hoībꝫ excogitari possit: nō errarē. Sed nos
ꝑgam⁹ celestis regine laudes exprimere: qua:
rū tāta est suauitas: ỽt neqꝫ auditoꝛes: neqꝫ
lectoꝛes: neqꝫ narratoꝛes fastidiat. Quū igit̄
illā cōplector animo tres quidē causas repe:

rio: cur etiã mirifica videat᷑: Unã φ suis oibꝫ
actionibꝫ placeat diuine maiestati: alterã φ
maximo ⁊ sigulari cumulet᷑ gaudio: Etiam φ
floreat tũ sciẽtia: tũ eloquẽtia: tũ sapiẽtia: sed
ita vt etiãsi qspiã esset: q oim doctoꝝ itelligẽ
tia: oim oratoꝝ dicẽdi copia: oim hominũ sa-
piẽtia valeret: nemini tamẽ dubitãdũ esset:
quin eũ ipꝫ vnice supatet. Didicim⁹ eni ⁊ pi-
pateticũ illũ aristotelẽ: ⁊ ethicũ illũ socratẽ ⁊
stoicũ illũ zenonem: ⁊ ceteros philosophos φ
plurimos sũma sciẽciã adeptos fuisse Sed si
ad magnificẽ celicolũ dominã spectem⁹ nichil
ẽ pfecto: qd viros philosophos laudem⁹. Ip
si aũt arbitramur: et marcũ ciceronẽ et fabiũ
quitilianũ: et academicũ platonẽ: et atheniẽ-
se illũ demosthenẽ: et inumerabiles alios pφ
magna eloquẽtia fuisse. Sed nichil ad celico-
laꝝ dominã. Et ei hos etiã viros accepim⁹:
salomonẽ: hieronimũ: ãbrosiũ: augustinũ: gre
goriũ: icredibilẽ diuinaꝝ rerũ atqꝫ hũanaꝝ co
gnitionẽ habuisse Actamẽ nõ facere possũ: qui
viris illis φ grauissimis celi reginã lõge pfe
rẽdã eẽ putẽ. Quamobrẽ qd illã eẽ dicẽ⁹: nisi
egregiã quãdã atqꝫ admirabilẽ deã. Cũ ergo
tãtã i ea excellẽtiã offẽdo: eqdẽ nõ alit̃ sẽtire
possũ Accedit etiã ad felicitatẽ celestis regine
vt nichil sit tãtũ neqꝫ tã difficile: qd si velit:

moꝝ nõ ꝯseq̄r:neq3 bonū tā vberrimū:tā q3 ī
credibile:tāq3 diuinū amittere:aut īcēdio aut
naufragio:aut quouis modo extimescat Atq̄
Video: michi a nemine carpi debere si q̄dē ī eā
sētentiā veneri:Vt illā ipsam tum celigenis:
tū apostolis beatitudine prestare sētiam .Vi
deo enī herēdū esse nemini:quin christuz illa
peperetit:quin diuine maiestati sēper morem
gesserit:quin semper ab oībus peccatis ꝓcul
abfuerit quī vsq3 eo ꝓmerita fuerit vt si xp̄s
de numero excerpatur:nō solū hoīes sed etiā
spūs oēs meritis superet. O beatitudo sigu
laris. O clarissima celi regina. O admirabi:
lis hūani generis dn̄a. Quā ego dignā p̄dica:
ti:tātā felicitatē putare debeā: Que ei tāta
pōt existere vbertas īgenii: Que tāta dicēdi
copia: Qd̄ tā diuinū atq3 īcredibile gen9 orō:
nis: Quo q̄sq̄ generose mr̄is xp̄i gl'iā asseq̄:
dicēdo ne cōplecti possit: Nichil ne ē auribz il
la iocūdius: Nichil ne mirificēti9 videri pōt
Nichil ne digni9 sūma laudationis vbertate
Quis eā egregie nō amaret: Quis eā nō di:
gnaretur maximis laudibz: Quis eā libētis
sime nō cogitaret: O sigulare hominū desi:de
riū. Hāc ita poete videant: hāc ita eloquētes
meditētur: Vt nichil secūdū deū esse sentiant:
qd̄ suis carminibz:et orōnibz taz dignum esse

videat᷑. Sed iā ad institutū reuertar meū. Il
lud vero qd̓ a me dictū ē: mariā xp̄i parētē to
tā in celū assūptā fuisse: si q̇spiā esset. q̇ ne mi
chi q̇dē assentiret᷑: eū ī errorē maximū lapsū
esse: in dubiū ip̄e nō venirē. Nā cū aīam illaꝫ
egisset: aut eā totā ī celū euectā fuisse: aut cō
munē in cinerē fuisse versū eiꝰ ipsius corpu
sculū: aut illud ipsū sub sole remansisse inui
olatū: necesse est dicere. Sed quisnā tā demēs
reperiri potest q̇ audeat hoc fateri: xp̄m eius
modi filiū eē: q̇ quanq̄ hominibꝫ p̄ceperit: vt pa
trē ⁊ matrē honore afficerēt: dixerit qꝫ venis
se se: nō vt solueret: sed legē potius impleret
matris tn̄ honorē sic fuerit asp̄natꝰ: vt sacra
tissimū illius corpusculū: qd̓ credit᷑ a sapiēti
bus: ⁊ illū intra se tulisse: ⁊ illū ꝓprudētissime
aluisse: ⁊ illū patientē plurimū defleuisse: et
malo nūq̄ inq̇natū fuisse: a corruptiōe ⁊ mise
ria nō vindicarit. Aut sub sole si mā̄serit quū
loca certa sint in terris cōstituta: vbi nūc egre
gie venerant᷑ plurima corp̄a: vt magdalene:
vt barbare: vt q̄plurimaꝝ virginū vsqꝫ eo
parentē suā cōtēpserit: oībꝫ virtutibꝫ decora
tā: vt corpus illius honorādū hoībꝫ nō dede
rit. Hoc igit᷑ fateri necesse est: vt illa: siquidē
corpus eius: neqꝫ in cinerē solutū fuisse: ne
qꝫ in mūdo relictū videmꝰ: fuerit tota in celū.

euecta. Eteni si xp̄s ꝛ matrē suā ex oībꝫ dile
xit plurimū: ꝛ virtutibꝫ liberos vicit oēs: et
plus illā venerat⁹ ē: q̄ ceteri parētes suas: ꝛ
illā oīꝫ studiosissimā eē cognouit: ꝛ sēp ab oī
bꝫ pctis alienā fuisse: qd est: qd de assūptione
dubitare possim⁹: O hoīem ignarū ꝛ īsipiētē
si tante q̄dē regine corpusculū putet: aut ī hu-
manā calamitatē deuenisse: aut relictū ī mū-
do fuisse tā sordido: neqꝫ sibi locum honoris
grā: sicuti ceteris corpibꝫ p̄clatis cōstitutum
Quid igit̄ nobis herēdū eē dicem⁹: Hoc ne ve
rū: Nōne fuit cōfessus ille hieronim⁹: homo ꝛ
īcredibili ingenio: ꝛ maxima doctrina: et pluri
mis virtutibꝫ decoratus: Nōne vir etiā ber
nardus: nō solū veritatis plen⁹: sed optīs lit-
teris: ac sūma sapiētia p̄ditus asseruit: Nōne
aurelius ille augustinus: ꝛ ingenio prudētia
qꝫ acutissimus: et sacratissimis lr̄is plurimū
eruditus: ꝛ virtutibꝫ lōge ornatissimus com
probauit: Nō etiā nr̄a mater eccl̄ia: q̄ ab erro
ribꝫ lōge abhorret: q̄ maxia doctrina floret: q̄
sūmo aī splēdore viget: maxie fatet̄: O glo-
riosā ꝛ īcredibilē pfectionē. O magnificum
singularēqꝫ triūphū. O gl'iaꝫ admirabilem:
monumētis qꝫ decorādā. Quis tā mirificam
nr̄e dn̄e assūptionē videre potest: neqꝫ ex ea
magnā pcipiet voluptatē: Quis tantā clari

tatē meditatē: neq3 ad dilectōez vehementē: et
obseruātiā pmouet. Ego ne q̄ hāc video pro
fectōez fuisse hilaritatꝭ plenā: ī meditatōe il-
lius, sūmo sine gaudio versabor. O iucūduz
hūani gn̄is spectaculū. Quāobrez charissimi
frēs eā vita cursū: nobis q̄dē tenendū sētio:
vt mariā illā celitū reginā vehemēter ame-
mus: honoremꝰ: ꝛ laudemꝰ. Nā ꝛ vos magno
amore afficio: ꝛ in eā sū: quodā īcredibili amo
ris ardore īflāmatꝰ: nō modo suis maxīs: ve
rū etiā filii sui sūmis ꝛ plurimis erga me me
ritis: vt vos q̄dē ad salutē vrāz augēdam ex
hortari: neq3 solū illā admodū colere: atq3 om
nis copia ornare: sed eadē etiā ab aliis deside-
rare debeā. Ac si nos q̄dē reginā mortalez ve-
hemēter amemꝰ: siq̄dē ī nos beneficia cōtulit:
quāuis in malis operis diuturnū tp̄s cōtriue
rit: quo amore tādē īflāmati esse debemus in
eiusmodi reginā: cui sumꝰ tot tātisq3 bn̄ficiis
deuicti: vt neq3 multitudinē: neq3 illoꝝ ma-
gnitudinē exprimere possemꝰ. q̄ redēptorē oīz
edidit. q̄ deo pro nobis assidue supplicauit. q̄
nō veniā solū: sed grām nobis etiā īpetrauit.
q̄ deū nobis mouet etiā ad ꝑcēdū. q̄ deniq3 sū
mū est assecuta pricipatū. Michi aūt nūq̄ du
biū fuit: qui eas terraꝝ dn̄as colere admodū
deberemꝰ: ex q̄bz multa q̄dē accepimꝰ: sz mul

to magis dominā celitum. Quanto enī dn̄a
melior est: nos qꝫ sibi pluribus benefactis et
maioribꝫ astrixit: tāto equidē nobis charior
esse debet. O viros beatos: qui quū sub sole
in plurimis ꝑtimescēdis qꝫ periculis versāt̄:
hoc bonū tā excellēs: tā fructuosū: tā icredi
bile adepti fuere: vt mariā frequēter cogitēt:
vt verba de illa libēter faciāt: vt illā deniqꝫ
vehemēti amore afficiāt. Etenī si illā ipsaꝫ
cōsideremꝰ: ꝑfecto multa q̄dē reperiemꝰ: que
nos ad amorē eius ītimū rapiēt. Nā et omēs
feīnas pulchritudine: ⁊ solē splēdore superat:
et velocitatis tātū adepta est: vt excogitari
nō possit: ⁊ nichil habet deformitatis: neqꝫ vn
ꝙ est decorē suū amissura: q̄ tū maximā sciē
tiā: tū eximiā eloquētiā: tū icredibilē sapiē
tiā est assecuta: que et sūme igenio: et memo
ria sigulari: ⁊ diuinaꝝ copia virtutū predita
est: que ita se gesserit: vt nichil mali vnꝙ fe-
cerit: que tā etiā ꝑfecta est: vt a nemine satis
laudari possit. Quāobrē ii sumꝰ digni laudi-
bus videnẗ: qui cū ita se coniūxerint: vt neqꝫ
vi ab ea: neqꝫ metu: neqꝫ precibus: neqꝫ vllo
modo abstrahi possint. Quid illa pulchriꝰ: q̄d
formosiꝰ: q̄d suauiꝰ: q̄d deniqꝫ ꝓstātiꝰ īueniri
pōt. Facio igit̄ libētissīe vt illā ipam multo
plꝰ amē: ꝙ pricipes: ꝙ amicos: ꝙ pētes ꝙ supos

Sed q̄d o dn̄a amorē erga te meū euellet: aut diminuet? Nū diuitie? Nū honores? Nū terrene opes? Nū deniq3 alie res? Tu ne presidiū? tu ne refugiū? Tu ne spes? tu ne q̄es? Tu ne dulce dec9 meū? O terrā illā beatā: q̄ sibi tuā amicitiā cōparauerit: hāc īgratā: si tot et tāta bn̄ficia tua nō meminerit: miserā si tuū illud felicissimū auxiliū amiserit. Eq̄dē frēs diuine maiestati sūmope placem9 qm̄ p̄cipue ꝛ isti genit̄ illā amat: si ꝑiucūdo amore illi9 nosmet ipi flagrem9 Nec vero alit̄ facē possū: qui potī9 eligēdū hoc nobis putem9 Vt maiore erga illā ipā3 decoremur charitate: q̄ꝫ diuitias oēs q̄si opes: q̄ꝫ p̄ricipat9: q̄ꝫ honores: quū illud bonū et mai9: ꝛ dignius: ꝛ fructuosi9 eē videat̄. Atq3 vt iā veniamus ad alteꝝ cohortatōis nr̄e locū: q̄ honorē ꝑpetue virgīs marie ꝯtinet: ita nobis frēs iudicādū eē arbitror: Vt qm̄ illa tū maxima ꝟtutū copia: tū etiā eximia dignitate floreat: ꝛ de hūano genere optime sit etiā merita eā honore magno afficere debeamus. Est aūt nobis q̄dē3 magnope dolendū: siquidē3 interituras mūdi reginas tātopere colimus: si longe clarissimā regni celestis reginā min9 veneramur. Ego vero affirmare possū: nec me q̄dē q̄s q̄ꝫ redarguet: aut certe nō erit cōpos mētis existimādus: mariā eiusmodi eē dominā: q̄ plus

ſit illis q̇dez dominis anteponēda:ꝗ̄ꝗ iſimis il
le mulierculis ꝑferri debeāt. Quū aūt attēti⁹
cogitabā:vt viderē quāta eſſēt bona iis futu
ra:q̇ admodū reginā noſtrā colerēt:illud ma-
xime reperiebā:vt ſi vehemēter venerer̄ illam
xp̄ianiſſimus rex noſter carolus octauus:qd̄
iā ipſū facere nō dubito:ſibi mirificos afferret
fructus nō ſolū q̇a illius ꝑſidio ihūaniſſimos
ſupabit hoſtes:quicūqz cū eo bella cruētage-
rēt:quāꝗ̄ id quidē maximū ē:verū etiā quia
poſtꝗ̄ e vita:cōmigrauerit:qd̄ nobiſcū illo cō
mune eē didicimus:excellētiſſimū ac lōge no
biliſſimū celū obibit. Ego vehemēter illis ve
rēdū eſſe arbitror:ꝗ̇ nequaꝗ̄ id faciūt:qd̄ nūc
recte admoneo:ne ad īferos tū variis cruciati
bus afflictos:tū ethereas ſedes nūꝗ̄ habitu-
ras:citius rapiāt̄:ꝗ̄ putēt. Video frēs genus
hūanū ī multis verſari ꝑiculis:q̇ ſi attētius
meditet̄ ⁊ aliquo moueat̄ riſu:demiror. Nā cū
flumina legimus:aut fluctus veliuolos:in
quibꝫ varie atqz īnumerabiles perierit naueſ
aut ꝑ nemora vel ad vrbē:vel ad villā ꝓfi-
ciſcimur:ī quibꝫ hoīes plurimi fuerit occiſi:
aut crudelia bella cū hoſtibꝫ feris gerim⁹ qui
bꝫ quidē bellis īnumeri viri mortē obeūt:aut
quū etiā tris aduerſarios turbulētiſſimos ha
bem⁹:quos demonē:corp⁹:⁊ mūdū vocāt:ſu-

mopere nobis verēdū ē:ne vētoꝝ ipetu: vel aptis cōpagibꝫ obruamur: aut sine cōfessiōe i sidiatoꝝ gladiis iugulemur i horridis nemori bꝫ ⁊ opacis: aut ferocissimoꝝ hostium armis vulneribꝫ circūsepti: furētibꝫ i pliis oppeta mus: aut frequētibꝫ aduersarioꝝ oppugnati onibꝫ: vel nimia elatōe aī: vel īmoderatis vo luptatibꝫ: vel īmodicis opibꝫ et copiis irretia mur. Sūt etiā alia sine dubio pricula: q̄ i hac cohortatiōe dicerē: nisi nimiū tpis cōsumerē. Sed q̄snā ex illis tādē poterit elabi? Nēpe is cui magno i honore ꝑpetua hoīm ⁊ celicolum princeps erit. Hoc bon⁹ augustinus: ⁊ isignis castitate hieronim⁹: sctissimi qꝫ viri ꝙplurimi fecerūt: siq̇dē ⁊ se plurimū astrictos esse: ⁊ illā honoribꝫ magnope dignā existimabāt. Sꝫ o celites si cognoscerēt hoīes: quātū reuerentie multo triūphātissime regine nr̄e deberent: quātū qꝫ laudis etiā: atqꝫ vtilitatis cōseq̄rētur: ꝙ magno illā honore afficerēt. Igit̄ frēs si cōsiliū optimū adepti sum⁹: nō videor here re michi q̇dē debere: quin ocius id faciem⁹: qđ hac ego orōe suadeo: nisi iā id sumus assecuti. Nūquid vocule? Nūq̇d ipe cure? Nūq̇d opere Nūq̇d labores? Nūq̇d ipsi dies? Nūq̇d vigilie Nūq̇d deniqꝫ cogitatiōes mee aīos hoīm monere nō poterūt? Qđ si alit̄ michi: ꝙ optē: ac

riderit: magno afficiar dolore: nō solū q: nos
ad modū diligo: q̄ quādā mecū cognatiōe con
iūcti estis: Verū etiā q: generis hūani reginā
q̄ leuat suos ad sydera: sūmo amore cōplector
Tertiꝰ aūt cohortatiōis nēe locꝰ erat: Vt ad
meoriā illius redeamꝰ: Vt ipsi vehemēter lau
demꝰ ꝑpetuā ⁊ admirabilē celicolū principez
Quā ego sepe admirari soleo: siquidē nichil
oino repire possemus: quanꝙ̄ sūma īdagatiōe
Vteremur: quocūqȝ nosmetipsos vertissemꝰ:
qđ secūdū deū tā laudari dignū putaremus.
Nā si leonides lacedemonius apđ grecos no-
uis laudibȝ elatus est: ꝙ exercitū maxio capi
tis periculo seruauisset apđ thermopylas: ne
mini dubiū esset debet: qui ea cū etiā plurimū
īpediat: ne hoīes ad īferos corruāt: sūmope a
nobis efferri debeat. Verū si ad illā aīos no-
stros vertamus: magnā ex ea capiemus vo
luptatem: quoniam nichil peccati in ea reperi
emus: at singulares plurimasqȝ virtutes.
Si prudentiā: si iusticiam: si fortitutdinem: si
temperantiam: si caritatem perfectam volu
mus videre: mariam contemplemur. Nō exi-
mia sciā: Non incredibili copia dicendi: Non
sapientia singulari ꝑdita est: Quid illa splē-
didius: Quid mirificentius: Quid deniqȝ iu-
cundius inueniri potest: O virum beatū qui

quanq̄ in mūdo voluptatū pleno tēp' degit tamē in assiduis illi' ipsius cogitatōibꝫ vsat. Quid de sūma illius pulchritudie dicā: que nō modo eaꝝ feiarū que nūc sūt gliaꝫ: sed etiā ātiquitatis memoriā decore supauit. Quod gen' pulchritudinis excogitari pōt: cui nō debeat decor illi' iure preferri: Jaꝫ vero celestis regine formositati: q̄ potest ord par inueniri: O iucūdā michi tāte pulchritudīs memoriā. Sed q̄s nostrū maximis illi' beneficiis affectū: sentire se nō debeat: que si mētibꝫ nr̄is infixa etūt: q̄s dubitet: aīos nostros illi' amore deflagraturos: Est aūt nemo nr̄m: qui nō sit illa astrict' memoria prometitoꝝ sēpitna. Videmur enī tātū illi debere: ita ꝑfecto deuicti sum': Vt neminē nr̄m videā satis ei facere posse. Quod si quispiā alit̄ sēserit: nō est eq̄dē cōpos mētis iudicādus. Quāobrē celitū reginā adeo dignā esse videm': quū eā cōstet etiā peperisse oīpotentē celitenū pricipē: Vt neqꝫ a nobis solū: sed ab āgelis etiā p̄p̄ magnis laudibꝫ efferat. Verū aliq̄s michi dicet: ego q̄deꝫ terras colo: vineas āputo: arbores sero: libris operā nō dedi: Vis ne: Vt aut ī chartis inseraꝫ aut tā magnifice dn̄e decorē ⁊ virtutes predicē: Ego īquā nō moneo: Vt si ignarus sis litteraꝝ: aut libros de laudibꝫ cōficias: aut

in cathedrā opperiēte populo te cōferas: Verū
si quid ipe didicisti: discere autē potuisti ; quo
tā mirificā dn̄am laudare possis: Vti saltem
laudatōe illā alloquare. Sin aūt nil fateris
didicisse: Vt nō cesses laborare: donec eris quic
q̄p: de plurimis ei⁹ laudibꝫ assecut⁹. Qui aūt
clarissimos poetas: qui grauissiōs oratores
qui copiā dicēdi: q̄ subtilitatē dissetēdi: qui be
ne viuēdi ordēz: qui historiarū copiā : qui sū-
mā rerū obscuritatē : qui sacratissimas lr̄as
didicerīt: eos ipe quidē magnopere admoneo:
quo facili⁹ ꝑpetuā beatitudinē cōsequāt̄ : Vt
predicatōibꝫ: Vel carminibꝫ: Vel orōibꝫ ī celū
ꝑpetuā hoīm pricipē efferāt. Quāq̄ ego non
eloquentia ciceronis: aut hypperidis : aut de-
mosthenis: aut platonis florea: tamē hoc li-
bētissime fecerī: magno quidē amore ꝑculsus
quātulā michi cūqꝫ facultatē dicēdi studiū:
labor: excercitatio: Vigilie afferre potuerint
Vt mariā nobilissimā virginē atqꝫ āplissi-
mā celestis īperii pricipē maximis laudibus
afficerem. Nec vero hoc meo studio: qd illius
causa susciperā: cōtēt⁹ sū : ita vt id qd. michi
q̄dē magnopere molestū esset: oīno cessare ve-
lim. Nā et si de illa īnumerabiles libros scri-
psisse: tamē ex hoc ludo tā pulcherrimo: atqꝫ
tā suauissimo non cederē: et si vitā agerem

sempiternam perpetuum tempus in scriben-
do: illius perpornãde causa consumere. Ita
quũ de turba et a subseliis discessero: qđ post
dies paucos sũ facturus: nõ ad principes: non
ad causas vel publicas vel priuatas profici-
scar: sed ad nostrã dominã extollendã: et stu-
diũ: et laborẽ: ꝛ operã: ꝛ curas: ꝛ solicitudines
ꝛ cogitationes meas conferã. Neqꝫ vero hec
eo dixi consilio: vt et meipsum ostentarem ꝛ
michi quicꝙ̃ arrogarē: sed vt intelligeretis:
postꝙ̃ aperuissẽ: quanta ego debere me: tante
regine ꝑ suis erga me meritis existimarem:
vos eidẽ ob sua erga vos bñficia debere ma-
xima. O reginam admirabilem: atqꝫ omni
laude: predicatione litteris: monumẽtis qꝫ de-
corandã. An tuas o dña laudes deseram? Mi-
chi ne tuo famulo propter te parcere debeo?
Ego ne studium in tua celsitudine aperien-
da recusabo adiungere? Cur tua causa curas
non sumam? Cur etiam vigilias refugiam?
Cur laborem? An qꝛ tuis in laudibꝫ multos
iam dies sum versatꝰ? Sic ne tua erga me ꝑ-
merita nõ paruipendere? O dña si michi con-
tingeret: id quod nollem: vt de te mentionem
facere refugerem: ornamẽto quodam maxio:
atqꝫ incredibili dulcedine spoliatum me qui-
dem ipsũ arbitrarer. Videor michi te q̃dem eo

amore cōplecti debere: Ut qm̄ me tuis innumerabilibꝫ beneficiis deuinxeris: adept⁹ qꝫ sis: tū eximiū decore: tū plurimas virtutes: tū excellentissimas dignitates: tū etiā imēsā atqꝫ infinitā beatitudinē: Vellim grauissimā poti⁹ seruitutē subire: q̄ꝫ tuas ipsi⁹ laudes relinquere. Verū si genus hūanū me cōsulat: hoc a me cōsiliū referat: Ut singula ludorꝫ euēta deserat Ut se a fraudibus ceterisqꝫ malis abstineat: Ut ad laudandam celitum reginam: studium curas: cogitationes qꝫ suas conferat. Sic enī et perpetuas inferni flammas: ꝛ terribiles inferorꝫ clamores: et varia suppliciorꝫ genera vitabit: sic etiam honorem: laudes et gloriā: ꝛ in calamitatibus opē: ꝛ iucundissimaꝫ vite perpetuitatem consequetur. Dicam in calce orationis mee quod sentio: si mariam illam ipsam grauissimā et sanctissimam dominam q̄ neqꝫ suos in periculis deserit: neqꝫ p̄mittit tartareas adire domos: Valde charā hēbimus et honore magis qꝫ laudibꝫ afficiemus: Ut debemus: christo illi celicolū principi et hominū quē suos perspicuū est: nō modo in vita leuare auxilio: sed post extremū etiā spiritum ad superos tollere: sum⁹ in primis sine dubio placituri. Habui hec de v̄ginis marie assūptione quę dicerē: ad quā profecto scribendā animū

nō appuli: Ut honorē: aut gliam: aut dignita-
tē: aut pecuniā cōseq̄reter: sed illā celitum atqȝ
hoīm reginā in celū vbis extollerē: ⁊ id quod
nec mediocriter desiderabā: magnū quedā fru
ctū hoibȝ nrō studio afferrē. Uerebar: nisi lau
des illius ꝑpetuas mādarē lr̄is: quū noua et
īnumerabilia ī me beneficia cōtulisset: ne aut
meā erga illā beniuolentiā minuisse: aut in
scelus quoddā nefariū incidisse videter. Nec
vero secius facere debui: ꝓsertim quū illā ita
cognoscerē: Ut nisi me deus ⁊ fides īpedirent:
certe eā oīm rerū ꝓcreatricē arbitrarer: ⁊ tāq̄
deā quandā maxīe colerē: longe sapiētissimā
atqȝ īmortalē. Sed qm̄ multā: et variā ꝑrin-
cipis nr̄e gliam in hoc ipso opusculo aperui:
nō possū: quin sperē eos: q̄ hoc bono aīo lege-
rint mirificos sibi fructus allaturos. Quuȝ
vero itellexero: hūc libellū meū potuisse hoi
bus ꝓdesse: nō solum magno afficiar gaudio:
verū etiā ad scribendū acerrimis quibusdam
aculeis ꝑmouebor. Ualeant et iterū valeant
atqȝ etiā dū mortē obibūt: diuinū auxiliū si-
bi cōparēt: q̄cūqȝ opusculū meū ꝓpter mariā
principē nostrā in manibus habeant.

Finis libri.